

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nerancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de știri:
In Viena: E. Dukas Nachf.,
Max. Augenthaler & Emrich Leiser,
Nietrich, Schöckel, Rudolf Esser,
A. Goppel Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldbor-
ger, Eitel Bernat, In Ham-
burg: Marohl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
cătui garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blioare. — Publicări mai dese
după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o
veză 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 125.

Brașov, Luni-Marți 6 (19) Iunie.

1900.

China și marile puteri.

Evenimentele din China au căștigat adă o importanță gravă pentru continentul nostru și privirile Euro-
penilor se îndreaptă nu numai cu cu-
riositate, ci și cu îngrijire asupra
celor ce se petrec în cel mai de-
părtat Orient.

Până înainte cu câțiva ani ma-
rile puteri păreau a fi preocupate
numai de planul împărțirii Turciei.
Înainte de a se fi rezolvat însă această
faimoasă cestiune orientală, ele au
ridicat o altă cestiune neasemănat
mai gravă: aceea a împărțirii succe-
sive a colosalului imperiu chinez.
Acțiunea în Orientul Europei a fost
de-oamdată sistată, proclamându-se
necesitatea susținerii stărilor actuale.
Rusia, apoi Franca și Germania
și-au ales ca țintă a doririlor de es-
pansiune China, a căreia slăbiciune
se dădă pe față în războiul, ce l'a
purtat cu Japonia.

Pericolele conflagrațiunii, ce au
fost prețise de atâtea-ori, nu au fost
delăturate încă nici în parte în
Peninsula-balcanică, cu tot aran-
jamentul provisoriu de a se susține
status quo, și etă că „aventura chi-
nezescă“, în care s'au aruncat puterile
amintite și după care au urmat toate
celelalte, crează și mai mari pericole
pentru statele europene.

Răscola Boxerilor din China s'a
dovedit mult mai serioasă și mai pe-
riculoasă în consecențele ei, decât
s'a creșut la început. În scurt timp
ea a adus, de-oamnată cel puțin,
în imposibilitate forțele aliate ale
puterilor europene de a-și apăra cu
succes pe supușii lor din Peking și
din celelalte orașe chineze, amenin-
țați de furia Boxerilor, a căror re-
voltă este îndreptată în prima liniă
în contra Europeanilor.

Situațiunea în Peking și n'im-
prejurimile sale este de tot serioasă.
Toți reprezentanții puterilor străine
— așa-dără întregul corp diplomatic
— este încunjurat și blocat de cătră
cei resvrătiți, fără de a mai pute
comunica cu lumea dinafară. Un
eveniment ne mai pomenit. Dăr nu-i
destul cu atât, ci precum spun sci-
rile mai nouă, toate clădirile am-
basadelor din Peking au fost dărimate
și ambasadorul german s'au fost
chiar ucis.

Vestea acasta sașională a fost
transmisă în Europa de-odată de că-
tră o agenție din Londra și una din
Paris. Ea nu este încă confirmată,
însă, după cum stău lucrurile, e te-
mere, că pōte s'au fiă și adevărată.
Constatat este, că ambasadorii au
fost blocați în casele lor. Aceste clă-
diri sunt zidite ca nisce mică fortă-
rețe și se asigură, că numai cu aju-
torul tunurilor ar pute fi luate. Dără
s'ar adevări scirea amintită, acasta
n'ar însemna nici mai mult, nici mai
puțin, decât că armata chineză din
Peking s'au dat pe partea Boxerilor
și că în cele din urmă se va fi în-
tâmpnat acasta chiar cu scirea gu-
vernului chinez, care dela începutul
răscolului a avut o purtare foarte du-
bioasă. Și acasta nici nu e surprindē-

tor, după-ce împărătesa regentă a
Chinei, cum se afirmă, favorisază
mișcarea Boxerilor.

De șese zile nu se mai știe ni-
mic despre ceea-ce se petrece în
Peking, căci Boxerii au tăiat toate
comunicațiile telegrafice și au dis-
trus și căile ferate, așa că trupele
trimise de marile puteri în ajutorul
creștinilor din Peking au fost la ju-
mătate drumul oprite în cale și n'au
mai putut înainta, ca s'au ajungă la
timp.

Dără s'au întâmpnat acea cum-
plită vătămăre a dreptului ginților
în Peking, atunci urmările vor fi
cu atât mai grave. În tot casul însă
consecențele resculării Boxerilor pot
fi fatale pentru Chineză, dăr nu mai
puțin și pentru „concertul marilor
puteri“. Căci dără era până acuma
temere de un conflict între ele din
causa prădăii, ce voesc s'ou împartă,
acum se deschide prospectul nici
decum îmbucurător al unui război
cu China.

Se dăce, că împărăatul Wilhelm
al Germaniei ar fi dăis cu ocașiunea
desbaterilor privitoare la mărirea flo-
tei germane: „Dără ne-am fi întărit
și înmulțit de mai înainte flota nōs-
tră, adă am fi putut s'ou tăiem o
bucată mai mare din plăcinta de
orez“.

Ei bine, acasta plăcintă chine-
zescă este așa de uriașă, încât are
o suprafață de nouă milioane chilo-
metri pătrați și astfel e pericolul, ca
apetitul cel mare și lacom al pute-
rilor s'ou producă mari indigestiuni,
căci acel teritoriu vast e locuit de-o
rassă de patru sute milioane suflete,
care este compactă, cu cea mai ve-
chiă civilizațiune și c'ou organizațiune
puternică socială.

Dăr până a ajunge la curte
rassa galbenă cu rassa albă, „aven-
tura chinezescă“ va mai trece prin
multe faze, cari pentru viitorul cel
mai apropiat pun în vedere Euro-
penilor, deja îmbrănciți sub sarcinile
militare, un lanț nou de cheltueli
esorbitante, cari de-oamdată numai
aspirațiunilor de înflorire economică
nu vor servi.

Din Austria.

Președinții partidelor din stânga ger-
mană au ținut alaltăeri o conferență în
Viena. Despre rezultatul conferenței s'au
publicat un comunicat de cuprinsul acesta:
„In conferență s'au accentuat, cu de-
plină înțelegere și aplomb, convingerea, că
cestiunea limbei în Austria trebuie s'ou se în-
cēpă cu aceea, ca limba germană s'ou fiă
declarată prin lege ca limbă mijlocitoare.
Proiectele de lege pentru Boemia, plănuite de
guvern și organizarea stațiunilor de func-
ționari extra statu, au fost declarate de
absolut neacceptabile. Privitor la limba ser-
viciului intern, rolul mijlocitor rezervat lim-
bei germane, nu e suficient. Proiectul privi-
tor la Moravia, în ceea-ce privește serviciul
intern al limbei, încă a fost declarat de
neacceptabil. Resultatul discusiunilor se va
face cunoscut guvernului într'un memo-
rand“.

Asa-dăr Germanii pun ca condiția
sine qua non declararea limbei germane de

limbă mijlocitoare. Declarația acasta are im-
portanță mare, pentru-că toate partidele
stângaie germane o accentuează ca postulatul
național, de care ori-ce guvern trebuie s'ou
țină sēmă, dără vră s'ou reguleze cestiunea
de limbă.

Ministrul ceh fără portofoliu, Dr. Re-
zek, a avut conferențe eri și alaltăeri cu
mai mulți membrii din comitetul executiv
al Cehilor tineri. Convorbirile au scopul de
a informa pe conducătorii Cehilor despre
intențiunile guvernului.

Din partea Cehilor tineri încă nu s'au
luat nici o deciziune cu privire la atitudi-
nea lor față cu intențiunile guvernului.
Organul deputatului ceh, Dr. Engel scrie:
„Nu împărțăm așteptările, după cari succe-
sul obstrucțiunii ar asigura Cehilor ore
cari avantagii. Credem, din contră, că ne stău
înaintea încă lupte aspre, în cari va fi de lipsă
s'ou luptăm cu mijloce mult mai serioase și mai
grave“.

Kossuthiștii și naționalitățile.

Dilele trecute s'au ținut în Turda o adunare
a partidei „independente și dela 48“ con-
voată la inițiativa clubului din Turda.
Adunarea a votat unanim un proiect de
rezoluțiune, în care se găsește un punct (3)
și cu privire la cestiunea naționalităților. Etă
ce se dăce în acest punct:

„In cestiunea naționalităților pretinde
(adunarea) o politică uniformă, deschisă,
conștientă, care s'ou nu se schimbe după gu-
verne și care s'ou nu plutescă între estreme-
tăți. Pretinde energie împiedecarea gravi-
tărilor înafară, eventual pedepsirea lor;
dăr, pe lângă recunșcerea necondiționată a
ideii de stat maghiar, nu se dă îndărăt dela
mijloce, cari s'ou promoveze dezvoltarea eco-
nomică și culturală a naționalităților în ar-
monie cu unitatea națiunii“.

Punctul acesta vră s'ou fiă un avis gu-
vernului, de-a readuce vremurile lui Banffy,
cu toate că nici sub regimul „legii, dreptul
și dreptății“ a lui Szell, situația na-
ționalităților nu s'au îndreptat nimio spre
mai bine. Era mult mai cumințe, ca „kos-
suthiștii“ din Turda s'ou fi lăsat neatins
acest punct grav, dără n'au sciut s'ou spună
ceva mai „cu sfat“ — căci prin rezoluția
de mai sus de sigur n'au contribuit nimic
la „salvarea patriei“.

Alianța universală israelită și Evreii din România.

Dilele trecute alianța israelită din
Viena a ținut o adunare, care s'au ocupat
numai de cauza Evreilor din România. S'au
ținut vorbiri și s'au luat hotăriri, din cari s'ou
vede, că finanța evrească umblă de a se folosi
de starea strimtorată financiară a României
pentru a face presiune asupra-i în favorul
Evreilor din România. Cu alte cuvinte um-
blă s'ou împedece realizarea unui nou impru-
mut de guvernul român, până ce nu va
aduce o ușurare în situația Evreilor de
acolo.

Etă cum a decurs amintita adunare
a alianței Evreilor:

Doctorul Herzl atrage atențiunea adu-
nării asupra stării Evreilor din România
și întrebă, dără n'au sosit timpul ca aduna-
rea s'ou se intereseze mai de aproape de
acasta stare, care a ajuns astfel încât E-
vreii de acolo nu o mai pot suporta.

Doctorul Bloch luă apoi cuvântul și
într'o lungă cuvântare descrie în colorii
negre situația Evreilor din România, cari
se ved astăzi nevoiți ca pe vremea din
Egipt, s'ou ia în mână toiagul pribegirei.
Continuând, doctorul Bloch dăce, că Româ-
nia suferă din acasta cauză, căci altădată
țera prospera, astăzi geme sub jugul unei
imense datorii publice.

Reamintind apoi istoricul cestiunii e-
vreesi în România, doctorul Bloch acuză
pe guvernanți de a fi rezolvit cestiunea în sen-
sul convenit și spune, că a sosit ora în care
intervenirea se impune.

Doctorul Bloch concretisă dăsele sale
într'o propunere formală, în următoarea tex-
tuală cuprindere:

„Adunarea generală actuală a Alian-
ței israelite din Viena, rōgă stăruitor pe
veneratul ei președinte d. David Cavaler
de Gutman, de a interveni prin înalta sa
înfluință și cunoscințele sale întinse pe lângă
finanța israelită în sensul de a nu face gu-
vernului român nici un fel de împrumut, până
ce nu va aduce o ușurare în starea Evreilor,
în conformitate cu tratatul din Berlin“.

Alianța israelită din Viena — aduce
doctorul Bloch — e datore a face acasta
chiar în interesul Evreilor austro-ungari,
căci Evreii din România ne mai putend
trăi acolo, nu le rămâne decât s'ou caute un
refugiu la noi. În interesul d-vōstră și al
nostru, se impune, ca s'ou luăm acasta de-
ciziune.

După ore-care discuția, propunerea fū
adoptată în unanimitate și apoi se primi
textul următorului Apel al alianței:

„Ajutor pentru Evreii din România!“
Un strigăt de jale răsună din pieptu-
rile celor 200,000 Evrei din România, cu-
fundați în cea mai neagră miserie. Starea
Evreilor din România e deja de multă vre-
me cea mai tristă, mai ales de când s'au in-
ventat pentru dēuși titlu de „străini“, E-
vreii sunt spoliați de toate drepturile cetă-
țenesci, îndepărtați dela ori-ce ramură de
activitate și chiar instrucțiunea e închisă
pentru ei.

Acasta miserie a mai crescut prin re-
coltarea anului trecut, dăr pe când pen-
tru neevrei guvernul s'ou îngrijit, Evreii
au fost lăsați peritori de fōme. Peste 200,000
Evrei sunt aproape de desperare. Ajutorul e
grabnic.

Dat fiind însă imposibilitatea pentru
ei de a emigra în masă în alte țeri, ajuto-
rul e necesar pentru-ca ei s'ou pōtă aștepta
mișcarea, ce se va produce prin noua re-
coltă. Pentru acasta se necesităză sume
mari.

De aceea apelăm la toți coreligionarii
noștri de a se grăbi și a depune cu toți
obolul lor.

Ofrandele sunt a se adresa la... (aci
e indicată adresa).

Aducēnd un raport lung și detaliat
despre acasta adunare, însuși „Adevărul“
din Bucuresci declară, că o astfel de inter-
venție a Evreilor străini în afacerile interne
ale României, trebuie s'ou fiă respinșe.

Cărți imorale în mâna tinerimei.

Fōrte interesante discuții a provocat
în ședința dela 16 Iunie n. a camerei un-
gare o interpelare a abatelui I. Molnar,
cunoscutul conducător al partidei populare.
El cerū dela ministrul de culte s'ou alēgă
mai bine cărțile, ce permite a se pune la
dispoziția tinerimei. El cită cu grāmada cărți
de aceea, cari nu numai nu se potriveșe
pentru tinerime, ci și omēnii mari trebuie
s'ou se rușineze când le cetesc; ba s'au pro-
vocat la căte-va cărți, din cari a declarat,
că numai în acel cas va ceti, dără vor fi
deșertate galeriile. Președintele camerei
însă n'au voit s'ou le deșerteze și astfel Mol-

năr, pe lângă toate stăruințele deputaților, nu le-a cetit.

E vorba adeocă de anumite sorieri la culme imorale, ce se cuprind în așa numitele „bibliotecă pentru tinerime“ și se folosesc în bibliotecile elevilor și elevelor de prin școlile medii. Deși din cele mai scandalose nu pōte ceti din cauza publicului de pe galeria, face însă o spicuire asupra cuprinsului numai a două dintre numărōsele scrieri de acest soi, ce dīce, cā le scie. Una este romanul de trei tomuri al unui cunoscut romanțier maghiar.

Chiar la începutul acestui roman se vorbește de o societate secretă, în ale căreia statute se cuprind următoarele dispozițiuni: (cetesce)

1) „A ațita la rēsvrētire pe unele contra celorlalte, confesiunile, partidele, și naționalitățile. 2) A vesti despre prelați, cā duo viēță imorală, ēr despre călugări și călugărițe a răspāndi în public anecdote frivole. 3) În interesul scopului de mai sus a introduce în mânăștirile de călugări fete îmbrăcate în haine bărbătesci, ēr în cele de călugărițe tineri îmbrăcați în haine femeiesci. 4) A acusa pe luteran și negarea lui Christos. 5) A vesti despre Jidan, cā sēvrēsc omoruri rituale. 6) A scāpa cu ajutor de martori falși pe aceia dintre membrii societății, cari au ajuns pe mâinile justiției. 7) Amantele se se îngrijesc a-și cāpēta bărbat bătrāni, bogāți și apoi se ia mēsuri, ca în scurtă vreme sē devinā ērāși vēduve. 8) Fața cu o femeie frumoasă, care e de-o virtute neînfrāntă, trebuie sedus în tātū bărbatul, ca apoi din rēsbunare se se seducă și ea. 9) Femeile virtuose sē fiā calumniate pānā atunci, pānā cānd se vor face dupā cum li-a eșit numele. 10) În cazuri de lipsă sē se facā abort. 11) Sē se tipārescā și răspāndescā cărți și chipuri, cari deșteptā patimele trupesoi și agitā fantasia“ etc. etc.

Doctrine de felul acesta se află încă vre-o 21 în statutele faimōsei societăți. „Un tiner, urmaș al unui nume istoric, voesc — spune Molnar — sē între în această societate. I-se cetesc statutele amintite și-l provōcā ca se le subscrie și apoi i-se dīce: „pāșesc cu cālcāil asupra sfintei asime (înfelege asima, ce se folosesc la rom. catolic în eucharistia), care poartă însemnul lui Agnus Dei, implantā ace în corpul format din cērā a lui Christos“.

Dupā-ce Molnar ajunse aci, președintele sunā clopoțelul și se făcūră intreruperi. În fine însă Molnar mai spuse despre o carte din „bibliotecile pentru tinerime“, pe care o aflase în mână unei copile. În acea carte se esplicā, ce este verguria unei fete și cā, dēcā fata își jertfescē verguria sa, e în stare sē facā mari lucruri...

De aci înainte se produce sgomot și dese intreruperi în camerā. Molnar totuși rēsbescē a face sē se audā din gura lui, cā recunōscē despre Kiss (Klein) Iozsef, cā e liric eminent, dēr are și poesii de acelea, cari fac sē i-se use omului sāngele în față și pe acestea le comandā d-l ministru de culte tinerimei pentru cetire.“

Mai adauge apoi Molnar, cā Lampel Robert are o întreprindere literară, căreia îi dīce: „Biblioteca maghiară“. Aci se vēnd cărți atāt de infame și scandalose, încāt vorbitorul a trebuit sē cērā dēșterarea galeriilor, cāci altfel nu era posibil sē citeze din ele, dēr președintele l'a refusat. Dupā-ce mai spune, cā „la noi astfel de scrieri figurēzā ca ediții școlare“ întrēbā, dēcā are de gând ministrul sē ia mēsuri pentru suprimarea acestor imoralități.

Nefiind ministrul de față, răspunsul se va da mai tārđiu.

Cronica externă.

Deschiderea parlamentului italian. Sāmbātā a fost deschis, prin mesajul regelui Umberto, noul parlament italian. Mesajul dīce între altele, cā vīile contrarierăți dintre majoritatea și minoritatea din camerā, au împiedecat munca parlamentară și a indemnāt pe rege sē apeleze la alegătorii. Tēra și-a dat verdictul. — Mesajul salutā apoi noul parlament și spune, cā escelentele raporturi cu aliații și cu toate puterile, sunt o garanță pentru Italia, ca interesele ei sē fiā scutite cu toate ocaziunile. Regele accentuēzā, cā noul parlament trebuie sē se ocupe cu mulțime de cestiuni

importante, a căror realizare e imposibilă fără de funcționarea regulată a instituțiilor parlamentare. Apelēzā la deputați sē-și dea silința și sē lucreze așa, ca instituțiile libere sē nu se nimioescā și poporul sē nu înceteze a privi în ele mijlocul cel mai puternic al bunăstării și fericirii lui.

La alegerea președintelui camerei a reușit Gallo cu 242 contra 214 voturi, ce le-a primit Biancheri.

Ērāși turburări în Bulgaria. Se scie, cā nu tocmai de mult o mare revoltă de țerani a izbucnit în Bulgaria, din cauza introducerii nouei legi a dijmei. Revolta a fost atāt de puternică, încāt a trebuit sē întrevinā miliția, cu care ocași a curs mult sānge. Turburārilor de-atunci li-s'a pus capăt prin proclamarea statariului în ținuturile premejdute. — Acum se anunță din Sofia, cā țeranii bulgari s'au pus din nou în mișcare. În comuna Durancale din districtul Varna, țeranii s'au opus conscrierii dārilor de dijmā. Ei au ruiat și devastat casa primăriei. Pentru restabilirea ordinii au fost trimiși soldați călărăși, însă unul din turburători a omorit c'o descărcătură de pistol pe căpitanul compāniei. În urma acestei soldații au tras focuri asupra țeranilor și s'a încins o adevărată luptă, cădēnd doi ofițeri și 70 țerani; alți 20 soldați au fost răniți. Dupā această luptă sāngerōsă țeranii au luat-o la fugă. Sosirā la fața locului și trupe pedestre, cari au ocupat comuna. În districtele Varna și Șaumla a fost proclamată starea de asediu.

Cuvēntul de pace al regelui Serbiei. Tēnērul rege Alexandru ajungēnd la Niș, ultima stațiune a călătoriei sale prin regat, a ținut o vorbire, ca răspuns la salutarea primarului. Regele dīse, cā s'a convins în decursul acestei călătorii despre iubirea și alipirea poporului, ceea-ce îi dā tārī în împlinirea problemelor. Problemele aceste sunt, de-a governa în pace și de-a face din regatul său un bastion al păcii în Peninsula-balcenică. Tocmai pentru această împlinire de bucuria dovedile de amicitie ale vecinilor săi, dovedi arătate și prin aceea, cā România și Bulgaria au fost reprezentate prin misiuni deosebite, cari l'au însoțit în călătorie. Regele Alexandru este convins, cā poporul sērbesc, care pune cea mai mare greutate pe raporturile acestea, salutā în cel mai călduros mod această dovadă a amicitiei regelui Romāniei și principelui Bulgariei.

Problema flotei germane. Alaltăerī a fost deschis în Lübeck canalul Elba-Travel. La sērbarea inaugurării a participat și împăratul Wilhelm. Împăratul a ținut un discurs, în care a arātat, care este problema flotei germane. Dīse, cā-l înalță și însufleșescē sentimentul plin de bucurie, cā Germania are acum propectele la o flotă puternică de rēșboii. Trebuie — dīse împăratul — ca Germania sē pōtā apēra, în părțile cele mai depārtate ale lumii, stindardul comerțului său prin tunurile sale. Apoi încheiā discursul astfel: „Fiā ca sē ne succedā, prin construirea flotei, a sustinē pacea, ēr prin construirea de canale a cāștiga aici acasă o ușurare a circulațiunii, de care avem lipsă. Nicōdatā nu va lipsi binecuvēntarea peste căile noastre pe apă“. — Dupā sērbārile de inaugurare, împăratul a plecat la Helgolanda.

Evenimentele în China.

Cea mai importantă șoie din China este, cā o armată internațională de 17,000, a plecat spre Peking sub conducerea amiralului engles Seymour. Lumea așteptā cu încordare șcirile despre înaintarea acestei armate, fiind-cā porțile Pekingului sunt închise, o mare armată chineză ține ocupat orașul, ale cărui porți sunt apărute cu tunuri moderne.

„Daily Express“ din Londra, care publică școirea această, adauge, cā generalul chinez Tung a declarat, cā alte trupe străine nu vor intra în oraș. Ambasadorii străini au adresat cūngli-jamen-ului un ultimatum, în care pretind deschiderea por-

ților orașului, dēr n'au primit nici un răspuns. Mai senzațional e ceea-ce se dīce în telegrama numitei foi, cā 7000 de soldați ruși ar fi debarcat deja pentru Peking, și ar fi pe partea împērātesei vēduve.

Situațiunea se complicā pe dī ce merge. O telegramă din Roma dīce, cā Papa ar umbla cu gândul sē induplece pe împăratul Francois Iosif sē se punā în fruntea domnitorilor europeni și sē ia inițiativa unei acțiuni energice în contra guvernului chinez.

Ēta șcirile mai nouē:

Pustiirile Boxerilor.

Londra, 16 Iunie. Foilor de sēra li-se anunță din Tiencin, cā în Peking a fost incendiată biserica catedrală catolică. Din Shanghai se vestescē, cā un tren, care ducea proviziuni trupelor salvatore, a trebuit sē se reîntrōcā.

Berlin, 16 Iunie. Din Tiencin se anunță, cā coloniile străinilor sunt apărute. În partea orașului, unde locuiesc Chinezii, s'au arātat trupe de Boxeri, cari au prefăcut în cenușă trei biserici și bagā terōre în indigeni. Intre Tiencin și Langfang, Boxerii au stricat două poduri. Trupele străine nu pot înainta, fiind-cā lângă Langfang linia ferată e nimioită. — Agenția „Wolf“ primesce via Londra altă șoie din Tiencin, în care se spune, cā la 13 l. c. Boxerii au intrat în Peking, au ruiat stațiunile misiunilor străine și au îndreptat un atac contra legațiunilor, care însă a fost respins cu ajutorul unui tun Maxim.

Londra, 16 Iunie. Din Shanghai se anunță foilor de sēra, cā după rapōrte sosite acolo, în Tiencin incendiārile și turburārile sunt la ordinea zilei. Pericolul a fost mare mai ales în partea rēsăritenā a orașului. Trei biserici anglicane și americane au fost pustiite. Comunicația telegrafului a încetat.

Uciderea reprezentantului german.

Din Hongkong se anunță agenției „Lafan“: O șoie din Tiencin vestescē, cā Boxerii au dērmat toate edificiile legațiunilor din Peking și le-au ucis pe reprezentantul Germaniei.

Șoirea această a produs mare senzație la Londra și la Berlin. Se așteptā confirmarea ei, deși în toate părțile se recunōscē, cā situația în Peking e estra-ordinar de gravă.

Acțiunea puterilor.

Dupā cum i-se anunță din Londra lui „Pol. Corr.“ din Viena, guvernul japonez a încunoscīntat puterile, cā a trimis 1000 de soldați la Tiencin, cu scop de a apēra pe supușii săi.

Dupā informațiunea lui „Independance Belge“, Rusia nu va trimite la China trupe mai mari, decāt în cas, dēcā puterile interesate îi vor da împuternicire formală.

Pānā acum nu s'a luat nici o decisiune definitivă între puteri, cum se procedeze și care sē le fiā linia de conduită în tot decursul acțiunii de sugrumare a rēscolei. Puterile se mulțumesc de-ocamdatā a trimite corābii cu soldați.

Forțele Chinei.

Alianța Boxerilor are, precum șcim, forțe mulți membri. Dupā un raport al fōiei „Lokalanzeiger“ din Berlin numărul alianței Boxerilor este de 14 milioane, în frunte cu cei mai vestiți mandarinii. Această masă colosală de omeni e înarmată și cu puscii moderne. Guvernul chinez a cumpărat anul trecut în Germania 25,000 puscii și 2 milioane patrōne, cari toate sunt ađi în posesiunea rēscolților.

Contingentul armatei regulate chinezese este în timp de rēșboii de 1,600,000 omeni. Dintre aceștia cam 15,000 sunt echipați europenesce.

ȘCIRILE DILEI.

— 5 (18) Iunie.

Despărțământul I al Asociațiunii și-a ținut adunarea generală în Hērman eri, Duminecă. Timpul era forțe posomorit și ploios din care caușă mai ales din Brașov mulți au renunțat de-a participa la adunare. Cu

tōte acestea au fost și din Brașov mai mulți fruntași, de asemenea au fost bine reprezentate și alte comune din despărțământ, ca Prejmerul, Feldiōra, Dērste, Bod, St.-Petru etc. La gara din Hērman comitetul și oșpeții furā întâmpinați cu un frumos banderiu de călărăși în frunte cu primul episcop, care salutā comitetul de bună venire în numele poporului. Apoi într'un șir de trāsuri și cu banderiu în frunte, oșpeții furā conduși prin 2 porți triumfale cu frumōse inscripțiuni direct la biserică, unde au asistat la serviciul divin solemn, oficiindu-se și un parastas pentru decedații preșidenți ai Asociațiunii și pentru membrii despărțământului nostru rēsosați în cursul anului. La 1 orā s'a deschis adunarea în sala cea mare a otelului comunal prin președintele A. Bārseanu. Secretarul Nic. Bogdan a cetit raportul comitetului, vice-președintele Gr. Maior a raportat despre starea și folosirea bibliotecelor, cassarul C. Aisēr despre starea cassei. Tōte raporturile au satisfăcut pe deplin publicul și au fost salutate cu vii urări. S'au ținut interesante disertațiuni din partea d-lor Ioan Lăpēdat cu tema „Bunăstarea poporului nostru“, pe care la propunerea președintelui și cererea publicului a comentat-o și cu un discurs, pe care-l publicām mai jos. Altă disertație interesantă a ținut-o d-l paroch din Hērman Al. Dogariu privitoare la monografia comunei sale. În fine d-l Nic. Petrescu, director de bancă în Brașov, printr'un discurs bine simțit, mulțumi comitetului pentru zelul, prin care a ridicat acest despărțământ la starea înfloritoare de ađi. A urmat masă comună, ēr sēra reprezentația teatrală-musicală. Amēnunțe în numărul de Duminecă.

Esamenele de maturitate la gimnasiul din Nāsēud, după cum ni-se scrie, s'au făcut în 11—14 Iunie n. c. sub preșidiul profesorului universitar Dr. Moldovan Gergely. S'au supus la examen 40 de tineri. Dintre aceștia au eșit: 2 cu eminentă, 23 maturi, 11 vice maturi, ēr 4 au fost avisați la repetiția esamenului din câte un studiu după trei luni.

Amānarea dietei. Ađi, 18 Iunie n., dieta ungară va fi amānată pānā la finele lui Septemvrie a. o.

Grindinā. Asupra hotarului comunei romānesci Săliște de lângă Oradea-mare s'a descărcat Vineri o mare tempestate cu grindinā, care a nimioit tōte sēmēnăturile și fructele. Bietului popor nu i-a rēmas nimic. — Și în părțile Odorheiului sēcuesc a bāntuit sēptēmāna trecutā o mare tempestate cu grindinā, care a prioinuit pagube mari în hotārēle comunelor Retfalva, Rugonfalva, Kis și Nagy-Galambfa. Aprōpe nimic nu era asigurat.

Nou tatā de vecini. Eri s'a făcut alegerea noului tatā de vecini în vecinia a patra din Scheiū (Pe Tocile). În locul rēsosatului Ioan Stinghe, a fost ales cu unanimitate d-l Dumitru Lupan, unul dintre fruntașii noștri cei mai meritați din Scheiū și dintre cei mai apți pentru acest post de încredere.

Comisiunea de incompatibilitate a dietei a adus alaltāerī decisiune definitivă în afacerea Ugron. Ea a declarat unanim, cā față de Ugron nu esistā oas de incompatibilitate. Contra acestei decisiuni un singur membru al comisiunei eđtvōșistul Rátky a înaintat vot separat. Decisiunea comisiunei s'a comunicat dietei în ședința de ađi.

Cehii și ortodoxismul. În Viena locuiesc forțe mulți Cehi. Pōte sub influența evenimentelor din urmă întēplate în Austria, s'a pornit între ei o seriōsă mișcare de trecere dela catolicism la ortodoxism. Pānā acum 500 din ei s'au declarat gata a trece în sinul bisericii ortodoxe. Cehii vienesi sunt forțe bine organizați și în singuraticele arondismente ale Vienei își înființēzā „dom“uri și reuniuni naționale cehice.

Reprezentarea unei piese romānesci în Budapesta. Cetim în foile maghiare, cā elevii școlii teatrale a lui Soly-

mosy E. au jucat ieri la teatrul popular din Budapesta piesa „Leclia“, al cărei autor este cunoscutul poet român d-l Radu Rosetti. Piesa în trei acte a fost tradusă în ungurească de Alexici G. și e prima bucată teatrală română, ce se joacă pe scena unui teatru maghiar. Din incidentul acesta, spun numitele foi, au călătorit la Budapesta trei diașiști din capitala română, ca să fiă de față la reprezentația. Acești diașiști (P. I. Stourda, H. Streitman și H. Steinberg), au vizitat alaltăieri societatea „Othon“ și „Reuniunea diașiștilor din Budapesta“, și ieri s'a dat în onora lor un prânz la otelul „Pannonia“. — Curios, că foile maghiare făuresc capital politic din incidentul acesta și dic, că scirea despre reprezentarea numitei piese în Budapesta „e privită cu simpatie în cercurile acelea din România, cari au simpatii pentru Ungaria“ — dovadă visita amintitorilor „diașiști români“.

Cununia mirilor Valeriu Rus și Lucretia Pantea, anunțată pe 24 Iunie n. c. în Riciul de Câmpia, după cum ni-se scrie, s'a amânat din cauză neprevădută pe 15 Iulie n. c. 4 ore p. m.

Manevre mari în Rusia. Marile manevre imperiale se vor ține în luna August a. c. între Kursk și Orel. Marele Duce Mihail Nicolaievici este numit arbitru principal. Vor lua parte la aceste manevre 154 batalioane, 77 escadrone și 348 tunuri, care se vor grupa în 2 armate: armata de Moscova (75 batalioane, 37 escadrone și 168 tunuri) comandată de Marele Duce Serge Alexandrovici, și armata de sud (79 batalioane, 41 escadrone și 180 tunuri) comandată de ministrul de război generalul Kuropatkin. Cavaleria ambelor armate va fi fracționată în cavaleria de armată și în cavaleria divisionară. Cavaleria de armată va avea în fi-are armată efectivul unei divisiunii. Cavaleria divisionară la fi-are din cele două corpuri de armată ale armatei de Moscova va cuprinde un regiment de 6 escadrone, în timp ce aceea a fi-are corp de armată dela armata de sud va cuprinde o brigadă de cazaici cu 8 sotnii. Ideia generală a manevrelor este cea următoare: „O armată principală, venind dela vest, trece Dniperul la Orscha și la Răshitz și înaintează spre Moscova“.

O măsură echitabilă a luat zilele aceste regele Saxoniei. Precum se știe casa regală saxună e de religie catolică, pe când imensa majoritate a populației este protestantă. Ea se compune din 3,620,000 protestanți față cu 140,000 catolici, 15,000 creștini de alte confesiuni și 10,000 israeliți. Diarele au protestat mai de multe ori în contra obligației impuse soldaților necatolicilor de a face serviciu de ordine în biserică curții. Regele a decis acum, că în viitor numai soldați catolici să fi obligați la acest serviciu. Prestigiul cultului nu va pierde nimic în urma acestei măsuri, din contră.

Minunile telegrafiei. S'a scris de repezite-ori, că doi ingineri din Budapesta, Pollak și Virag, au inventat așa numita telegrafă accelerată, cu care s'a făcut probă în diferite rânduri. În Septembrie anul trecut s'a făcut prima probă între Budapesta și Berlin în prezența delegaților Germaniei, Franței și Americii. Proba a reușit, fiindcă aparatul a funcționat excelent. Prin semnele abeced-arului Morse, în timp de 10 secunde s'au telegrafat 220 cuvinte, adică pe minut se pot telegrafia 1320, într'o oră 80,000 cuvinte, er pe di 1,900,000 cuvinte. Inventatorii au umblat și prin America, unde au făcut experimente. Acum se afirmă, că inventatorii au introdus o reformă foarte însemnată la aparatul lor. Aname: au eliminat abecedar-ul Morse și l'au înlocuit cu scrierea latină cursivă, operată printr'un aparat, care copiază cuvintele, ca și când ar fi scrise de mână omenescă.

Sciri mărunte din România. — Ultimele sciri din Sigmaringen spun, că starea A. S. R. principesei Iosefina, mama Regelui Carol, s'a agravat.

— Ministerul român de instrucțiune a luat dispoziția să trimită în cursul lunii

Iulie 32 de institutori în Transilvania, ca să studieze stupăritul și pomăritul.

— Vineri dimi. a sosit din București la Iași deputatul Schneider, întovărășit de șeful serviciului veterinar, d-l Dr. Jocu; la gară a fost întâmpinat de primarul A. Bădărău și de ajutorii săi. După vizitarea abatorului la ora 10 a. m. d-nul Schneider părăsi Iașiul; în gară a expediat mai multe cărți poștale cu vederi din Iași d-rului Lueger și altor prietini antisemiți din Viena.

— La ministerul domeniilor au intrat 30.787 cereri pentru 4316 loturi (formate din 29 moși), ce sunt a se vinde în cursul anului viitor financiar și pentru cari sunt deja gata lucrările de vânzare.

D-l B. Delavrancea, primarul Bucureștilor a primit patronajul jubileului de 500 ani dela nascerea inventatorului imprimeriei „Gutenberg“; iubileu, ce va fi aranjat în 23 și 24 Iunie st. n. de societatea „Gutenberg“ în București.

— Sculptorul Bălăcescu a primit din Veneția înscuținare, că aripele vulturului monumentului comemorativ din Tulcea deteriorate din cauza unui cutremur, s'au turnat din nou, reușind perfect. D-sa va pleca la Veneția și Milano, de unde va trimite și monumentul lui Miroca cel Bătrîn împreună cu Vulturul turnat din nou.

— Vineri după amiază au fost arestați în București 23 Evrei, găsiți vagabondând pe strade fără nici un căpătai. Toți acești evrei vor fi fotografiați în grup și apoi espulsați.

Insoțirile de credit sistem Raiffeisen.

(Discurs rostit de d-l Ioan I. Lăpădatu la adunarea generală a despărțământului I (Brașov) al asoc. pentru liter. rom. și cultura popor. rom., ținută în Hărman la 4 (17) Iunie 1900.)

Domnilor!

În disertațiunea, ce am avut onora a Vă ceti, mi-am espus părerile mele asupra modului și mijloacelor, prin cari s'ar pută face îmbunătățirea stărei materiale și culturale a poporului nostru.

Cred însă, că cu toții suntem de acord a reușoace, că toate acestea vor rămâne numai litere marte și vorbe deserte, dacă nu ne vom încerca ca cestiunile, pe cari cu toții le socotim de bune și folositoare, să căutăm a-le transpune în fapte. Să cercăm deci, ca deja de astăzi să începem cu faptele.

Domnilor! Între mijloacele cele mai eficace pentru progresul nostru economic, am amintit în prima linie tot felul de reuniuni și cu deosebire am insistat mai mult, am recomandat mai dinadins „insoțirile de credit, sistem Raiffeisen“, ca unele pe cari timpul modern le-a decretat de cele mai escelente pentru înaintarea materială și morală a poporelor. Despre aceste insoțiri Vă voi vorbi acum, pentru-ca fi-care dintre D-văstre să-și pută face o idee clară despre folosul și însemnătatea lor din toate punctele de vedere. Si dacă Dumneșca va va fi cu noi, va voi să bineovănteze munca și sərbarea noastră de astăzi, spre mulțumirea noastră a tuturor, vom pută pune temelii, basă, unei astfel de insoțiri de credit în această comună.

Abia sunt trecuți cinci-șase de ani, Domnilor, de când o parte însemnată a poporului german din Prusia ajunsesse în mare strimțore. Poporațiunea se îndoise și întreise ca mai înainte, er pământul prin multă lucrare, era stors de puteri. Au fost de-ajuns câți-va ani de secetă și lipsă și poporul era gata de săpă de lemn.

Dumneșca însă n'a lăsat să se nefricoescă neamul muncitor și credincios al Germanilor. A dăruit cu inimă caldă pentru interesele și nevoirile poporului său și cu minte ageră pentru iscodiri luminate și folositoare pe un bărbat, al cărui nume e F. W. Raiffeisen. Bărbatul acesta a înțeles de timpuriu, că unde-i unul nu-i putere, că ceea-ce nu pută face unul singur, vor pută face toți împreună, că lupta comună e de preferit celei răslețite, și astfel, în acele vremuri de grea încercare, a isbutit a reuni într'o insoțire comună pe toți consătenii săi, într'o astfel de insoțire, în care unii aveau să se ajute pe alții, în care

principiul era: toți pentru unul și unul pentru toți.

Acastă insoțire luptă cu succes: alungă sărăcia și lipsa și aduce belșug și abondanță. Poporul s'a reoules ca prin minune. Pilda cea bună a început să fiă urmată și de alte comune și în scurtă vreme imperiul german era presărat cu astfel de insoțiri de credit.

De aci trecură în Franca, Italia, Rusia, cu un cuvânt în toate țările Europei. În țera noastră au fost primite cu căldură, au fost îmbrățișate cu entuziasm, cu deosebire de conlocuitorii noștri sași, cari au înființat un număr mare de insoțiri de aceste. Între Români încă au găsit teren destul de fertil. În câte-va sate romănescol din jurul Sibiiului, precum și în unele părți ale Bănătuului, avem insoțiri de credit.

Și pretutindenea, pe unde s'au înființat astfel de insoțiri, comunele au progresat vădând cu ochii, er membrii au înaintat și și-au îmbunătățit starea într'un mod foarte îmbucurător și mulțamitor.

Da, pentru-că — notați-vă bine — scopul acestor insoțiri este: îmbunătățirea și mărirea materială și morală a membrilor lor. Pe lângă acest scop atât de salutar și nobil mai adaugeți mijlocele potrivite și mai pe sus de toate morale, prin cari își ajunge acest scop și în fine întogmirea lor — fără vre-un aparat deosebit — pe cât de simplă și ușor, pe atât de temeinică și trainică, și veți înțelege de ce ele s'au putut lăși atât de iute și de ce au avut rezultate atât de mari și frumose.

Terenul cel mai potrivit de activitate al acestor insoțiri sunt satele cu populațiune agricolă. Cu cât terenul de activitate e mai mic, bună-ora comuna d-văstră, cu atât e mai bine, pe de-o parte pentru-că administrația e mai ușor, pe de altă parte, pentru-că se pot cunoște mai bine relațiile de avere, capacitatea de plată, purtarea morală, destoinicia locuitorilor, cari, deocă sunt majoroni și portă economia de sine stătătoare, pot fi membrii ai insoțirii.

Hotărit fiind locul și membrii și definit fiind și scopul, insoțirii nu-i mai rămâne alta, decât să-și îndeplinească acest scop. Am șis, că scopul este îmbunătățirea și întărirea materială și morală a membrilor lor. Însă pentru-ca să se potă îmbunătăți și întări starea materială și morală a unui agricultor, trebuie lucrat în multe direcțiuni. Se înțelege, că insoțirea nu pută lucra direct, ci numai indirect prin sfaturi și mijloce potrivite scopului, ce urmăresce.

Și mijlocele, prin cari insoțirea își ajunge scopul, sunt banii.

Deși un alt lucru de mare însemnatate la o insoțire de felul acesta este procurarea banilor de lipsă. Bani se pot procura în trei moduri: din împrumut, din părțile fundamentale, depuse de membrii, și din depuneri spre fructificare fie dela membrii, fie dela streini.

Când membrii se hotărăsc între sine să fundeze insoțirea, iau asupra lor garanță solidară, adică, pentru toate operațiunile insoțirii garantază cu totă averea lor.

Luorul acesta se nu care cum-va să vă facă a crede, că ar fi dăunător pentru interesele d-văstre. Din contră, chiar faptul acesta, că membrii sunt solidar obligați, își are o deosebită însemnatate, căci sunt în stare — pentru o garanță atât de mare și de solidă — să capete bani împrumut mai ușor și mai efin, decât cum ar căpăta membrii singuraticol. Căpătând bani mai ieftini, adică cu dobândă mai mică, îi potă da și ea mai efin la membrii.

(Va urma.)

Mulțamită.

Olpret, 16 Iunie n. 1900.

Cu ocaziunea trecerei la cele eterne a neuitatului și preaiubituului nostru tată, rudeni, amici și cunoscuți ni-au adresat cuvinte mângăetore exprimându-și condolențele. Fiind numărul acestor omeni buni ai noștri prea mare, decât să putem mulțami fiesce-căruia îndeosebi, venim să le exprimăm tuturor d-lor pe

calea acesta cea mai adencă mulțamită pentru compasiunea manifestată față de noi, asigurându-i, că ne vom nisui a sustine cu vrednicie ideile și principiile, pe cari bunul nostru părinte le-a profesat în tot decursul vieții sale vremelnice.

Dr. Alexandru Vajda,
Dr. Ioan Vajda.

DIVERSE

Virsta paserilor. Paserile, ca și animalele, trăesc mulți ani fie-care în raport cu forma și mărimea lor. Așa mierla, care cu cântecul ei înveselesce pe ori-ce muritor, și mai ales pe țeran, trăesc scurtul timp de 12 ani, în care timp își lasă vre-o cinci urmași cari să-i continue înainte familia. Canarul, galbena pasere din insula Canare, care deocă e supusă la frig, mōre, trăesc mai mult decât mierla, trăesc 24 de ani. Ciōra, pe care poporul o despretuesce și care e considerată ca vestitōrea ernei, trăesc — ia cetiți bine — 100 de ani.

Ce viață lungă într'un corp pccatos!..

Vulturul, mărutul sburător, regele paserilor, cine ar crede, se asemēnă în numărul anilor de viață cu umila ciōră, trăind și el o sută de ani.

Găina, cea mai folositoare pasere de casă, atinge și ea vârsta de 10 ani.

Sticletele, micul cântăret, jucăria copiilor, trăesc și el în oolivie pccatōse 15 ani, deocă pisica din casă nu i-a făcut rostul mai dinainte seu în pădure bufnița.

Găscă grasă și îngânfată ca și mahalagiōcele boerite, trăesc respectabila viață de 50 ani.

Privighetōrea, paserea măestră, cântăreța serei, care prin cântecul ei jalnic își jelesce pușorii ei răpiți de paserele rele, trăesc numai 18 ani, singura care nu se lasă să fie prinsă decât cu mare vicieșug.

Papagalul, acest palavragiu, intimul cocōnelor, trădătorul secretelor, cari privesc pe d-nul seu pe d-na, trăesc 60 de ani, — deocă cănele din casă îi dă voe.

Potirnichea, cea micuță, trăesc 15 ani, însă de multe ori trăesc... în burtele bogăților. Păunul, care se umflă în penele lui cele frumose, care e podobă pentru curțile boerescol, trăesc 85 ani.

Porumbelul, nevinovatul porumbel, care duce scrisorile de amor între doi iubiți, trăesc cu porumbița sa o viață fericită de 20 de ani.

În sfirșit lebăda, paserea care își petrece totă viața pe apă, paserea, care e cântată mai mult de oătră toți poeții, trăesc o viață asemenea vulturului seu ciōrei, 100 de ani.

500 taleri pentru o sărutare. La tribunalul din Lyk (Prusia ostică), s'a înaintat zilele aceste o acuză de un obiect interesant. Causa procesului este următoarea: Cam cu patru ani mai înainte în cărcioma unei comune aproape de Lyk își petreceau mai mulți săteni. Într'aceea întră în cărcioma o fată de 16 ani, un chip de frumșuță, și ohemă pe tatăl seu acasă. Unul dintre săteni, ridicându-se dela masă se apropiă de frumōsa satului, cerēndu-i o sărutare. Copila însă nu voi să știe nimic. Atunci săteanul, care de alt-cum era bogat, dișe copilei: „Măriōră, dămi tu acum o sărutare și eu îți voiți plăti la etatea ta de 20 ani 500 taleri!“ Toți ceilalți meseni îndemnară pe frumōsa copilă să se invoescă; chiar și tatăl ei o îndemnă să primescă neobicitnuitul contract și copila, în fine se invoi. În fața tuturor, fiind martori, frumōsa satului dedū bogatului o sărutare sdravēnă, în speranța, că timpul hotărit va sosi, când își va lua prețul ei. Acum de cerūd, când copila implini 20 de ani pretinse dela proprietar să-i plătescā suma ce-i datorise. El însă nu voi să se țină de cuvântul dat înainte martorilor acum patru ani. Copila însă, l'a dat în judecată pentru suma ce i-o denegă și la carea avea drept.

Literatură.

Dietetica populară, cunoscuta și mult folositoare scriere populară a d-lui medic Simeon Stoica, cu privire la modul de viață a țeranului român, se vinde cu prețul scădut dela 1.60 bani la 1 corōnă plus porto. De vânzare la Tipogr. A. Mureșianu librăria Ciurcu, Gabonyi și Zeidner în Brașov.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Scrieri economice.

Pentru economii de vite este de neprețuit folos marele și valorosul op **Zootehnia** său cultura generală și specială a vitelor, de **Dr. George Maior**, profesor de agricultură la școala superioară din București (Herăstrău). Deși am anunțat încă de astătomnă aparițiunea acestui prețios op, el n'a străbătut până acum în părțile de dincoace de Carpați. Ađi însă se găsește în deposit la Tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov și se poate trimite imediat ori cui fl cere. „Zootehnia“ este partea a treia din „Manual de agricultură“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros apreatiat din partea întregii prese române și premiat și din partea Academiei Române. „Zootehnia“ cuprinde 779 pag. format mare 4° cu 225 figuri și costă 8 corone (cu posta recomandat 8 cor. 50 bani). Recomandăm economilor noștri de vite această bogată scriere, până ađi singură în felul său în literatura română. Din **partea I** a Manualului: **Agrologia** său „Agricultura generală“, 524 pag. à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 bani) — și **partea II**, „Fitotehnia“ său cultura specială a plantelor cu 611 pag. și 202 figuri. Prețul 8 (cor., cu posta rec. 8 cor. 50 bani).

„**Cartea Plugarilor**“ său povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, crescerea vitelor etc. scrisă de **Ioan Georgescu**. Tracteză despre legumărit, gunoiu, lucrarea pământului, sămănaturi, vierit, pădurit, crescerea cailor, vitelor, gailtelor etc. Un exemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Această carte a eșit numai acum de sub tipar.

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de **Constantin Dimian**, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Însotirile de credit împreunate cu însotiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Îndreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de însotiri, de **F. W. Raiffeissen**. **Edițiunea a V-a**. Trad. de **Dr. A. Brote**. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiuului. Conține 227 pag. și costă 80 cr. (Cu posta 90 cr.)

Cele mai de lipsă cunoscințe despre Legea veterinară — o carte foarte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului. Conține 134 pag. format mare și costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Cartea stuparilor săteni de **Romul Simu**. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului. Prețul 40 cr. trimis francat.

Grădina de legume, de **Ioan F. Negruțiu**, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu e de cel mai mare folos practic și, pe cât scim, în literatura noastră de dincoace e singura scriere mai bună în această materie. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinuri din pome, de **Griovic Halip**, prof. la școala agronomică din Cernăuți. Este o carte de 96 pagine, în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pome; cari pome sunt mai bune pentru facerea vinului și cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Prețul 20 cr. (prin poștă 23 cr.)

Pentru comercianți funcționari și toți ómenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de **Ioan Socaciu**, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe apesele „Albinei“ și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii polițe). Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

Ideii fundamentale în economia politică. D-l **Ioan Socaciu**, vechi profesor la școalele comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broșură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua și o nouă teorie sociologică, care conține lucruri de interes științific deosebit mai ales pentru specialiști. A cunoște ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoială de mare interes pentru ori care cetitor inteligent. Prețul e 65 cr.

„**Curs complet de corespondența comercială**“, de **I. C. Panțu**. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomanțațiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cesțiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupóne etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din Contabilitatea dublă de **I. C. Panțu**, prof. la școala comercială superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, póte ori și cine se învețe contabilitatea, adevă ținerea socotelor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de **I. C. Panțu**. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-aseenea modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**.

Med. univ.
Dr. Romulus L. Crăciun
specialist pentru morburile interne.
Karlsbad, Alte Wieso „Strauss“.
Consultațiunii din 1 Maiu — 15 Octomvre.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.85
Renta de coróne ung. 4%	91.35
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2 %	120.50
Impr. cáil. fer. ung. în argint. 4 1/2 %	99.35
Oblig. cáil. fer. ung. de ost I. emis.	116.80
Bonuri rurale ungare 4%	91.75
Bonuri rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	178.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.85
Renta de hârtie austr.	97.05
Renta de aur austr.	116.15
Losuri din 1860.	134.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.46
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	726.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	707.75
Napoleonori	19.29
Mărci imperiale	118.57 1/2
London vista.	242.15
Paris vista.	96.35
Rente de coróne austr. 4%	97.30
Note italiene	90.75

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Iunie 1900.

Banconota rom. Cump.	19.08	Vënd.	19.06
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.90
Napoleonori. Cump.	19.24	Vënd.	19.30
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—

Lire turcesci Cump. 10.70 Vënd. —.—
Seris. fonc. Albina 5% 100.— Vënd. 101.—

Tergul de rímători din Steinbruch.

Starea rímătorilor a fost la 11 Iunie n. de 42,851 capete, la 12 Iunie n. au întrat 737 capete și au eșit 199 capete, rămânând la 13 Iunie n. un număr de 43,389 capete.

Se notéză marfa ungerescă: veche grea dela 92—94 fl. marfa ungerescă tînéră grea dela 96—98 fl. de mijloc dela 96—98 fl. ușórá dela 96—98 fl. — Sêrbescă: grea 96—98 fl., de mijloc 94—96 fl. ușórá: 92—94 fl. kilogram.

Se caută un Silvicultor,

posedând cunoscințe speciale, diploma unei școle de silvicultură a statului austro-ungar, precum și o practică îndelungată în profesiunea silviculturii dela stat său comună.

A se adresa în București, Calea Victoriei Nr. 167, la Exceleța Sa

1—10,988. **G. Gr. Cantacuzeno.**

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișii administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scádémént. care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

Pentru SESONUL de Primăvară și Vară

1900

925.26—40

STOFE veritabile de Brün.

Un coupon de metri 3.10 lungime pentru un costum complet roc, pantaloni și giletcă costă numai

fl. 2.75, 3.70, 4.80 din stofă bună	} Înă curată
fl. 6.— și 6.90 mai bună	
fl. 7.75 fina	
fl. 8.65 mai fină	
fl. 10.— foarte fină	

Un coupon pentru costum de salon fl. 10.— cum și stoffe de pardiseuri, Loden pentru turisti, Kamgarn fin etc. etc. — Trimite cu prețurile fabricii renumita și cunoscută ea solidă și reela fabrică de postavuri

SIEGEL-IMHOF in BRÜNN.

— Mostre gratis și franco. — Liferăție conform mostri se garantéză. — Avantagiile clienteli private, a comanda direct la firma de sus, sunt mari.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5:8 min. dimim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2:45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 7:48 min. séra.
- IV. Tr. acc. la óra 10:26 min. séra. (Arad)

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persóne la óra 3:55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
- III. Trenul accel. la óra 2:19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tr. acc. la óra 5:14 m. dim. (dela Arad).

Dela Brașov la Kezd: Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la óra 5:19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la óra 3:20 min. nóptea.
- II. Trenul mixt la óra 8:50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3:15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la óra 9:2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5:26 min. p. m.
- III. Tr. mixt, la óra 9:30 min. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5:19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 8:50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3:15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tr. acc. peste Arad la óra 5:7 m. dim.
- II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2:9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 10:25 min. séra.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul mixt, la óra 6:58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
- II. Trenul accel. la óra 2:18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la óra 9:27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
- IV. Trenul accelerat, la óra 10:14 m. séra.
- V. Tren de pers. la óra 2:10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia și în tóte sêrbătorile).

Dela Kezd: Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persóne la óra 8:25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de pers. la óra 1:51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la óra 6:48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tr. mixt, la óra 10:4 m. séra (pl. dela St.-Georgiu, in Iul. 1 — 15 Sept. in tóte sêrbătorile).

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la óra 7:2 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1:12 min. p. m.
- III. Tr. mixt la óra 8:18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la óra 8:25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la óra 1:51 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6:48 min. séra
- V. Tr. mixt la óra 10:04 min. séra. (din Palanca dela Iul. 1 — 15 Sept in tóte sêrbătorile).

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lámurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.